

16.9.2014

B8-0110/2014

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

iesniegts, noslēdzot debates par Komisijas priekšsēdētāja vietnieces/
Savienības augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos
paziņojumu,

saskaņā ar Reglamenta 123. panta 2. punktu

par stāvokli Irākā un Sīrijā un *ISIS* ofensīvu
(2014/2843(RSP))

***Barbara Lochbihler, Alyn Smith, Klaus Buchner, Bodil Ceballos,
Heidi Hautala, Jean Lambert, Tamás Meszerics, Michel Reimon,
Judith Sargentini, Ernest Urtasun, Jordi Sebastià***
Verts/ALE grupas vārdā

Eiropas Parlamenta rezolūcija par stāvokli Irākā un Sīrijā un *ISIS* ofensīvu (2014/2843(RSP))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Irāku, jo īpaši 2014. gada 17. jūlija rezolūciju¹ un 2014. gada 27. februāra rezolūciju² par stāvokli Irākā,
- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Sīriju, jo īpaši 2013. gada 12. septembra³, 2013. gada 9. oktobra⁴, 2014. gada 6. februāra⁵ un 2014. gada 17. aprīļa⁶ rezolūcijas,
- ņemot vērā partnerības un sadarbības nolīgumu (PSN) starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Irākas Republiku, no otras puses, un Parlamenta 2013. gada 17. janvāra rezolūciju par ES un Irākas partnerības un sadarbības nolīgumu⁷,
- ņemot vērā Padomes secinājumus par Irāku, jo īpaši 2014. gada 30. augusta, 15. augusta un 23. jūnija secinājumus,
- ņemot vērā ANO ģenerālsekretāra paziņojumus par Irāku un par Sīriju;
- ņemot vērā prezidenta *F. Hollande* sasaukto Parīzes Starptautisko konferenci par mieru un drošību Irākā (2014. gada 15. septembris) un Džidas konferenci (2014. gada 11. septembris),
- ņemot vērā 2014. gada februārī Ženēvā notikušās sarunas par Sīriju,
- ņemot vērā 1948. gadā pieņemto Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju,
- ņemot vērā 1966. gadā pieņemto Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām, kuram pievienojušās arī Irāka un Sīrija,
- ņemot vērā 2013. gada 24. jūnijā pieņemtās ES pamatnostādnes par reliģijas vai ticības brīvības veicināšanu un aizsardzību,
- ņemot vērā ES pamatnostādnes par starptautisko humanitāro tiesību ievērošanas sekmēšanu,
- ņemot vērā 1949. gada Ženēvas konvencijas un to papildprotokolus, kā arī Romas Starptautiskās Krimināltiesas statūtus,

¹ Pieņemtie teksti, P8_TA(2014)0011.

² Pieņemtie teksti, P7_TA(2014)0171.

³ Pieņemtie teksti, P7_TA(2013)0378.

⁴ Pieņemtie teksti, P7_TA(2013)0414.

⁵ Pieņemtie teksti, P7_TA(2014)0099.

⁶ Pieņemtie teksti, P7_TA(2014)0461.

⁷ Pieņemtie teksti, P7_TA(2013)0023.

- ņemot vērā Komisijas priekšsēdētāja vietnieces / Savienības augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos paziņojumus par Irāku un par Sīriju;
 - ņemot vērā 2014. gada 11. marta rezolūciju par Saūda Arābiju, tās attiecībām ar ES un tās lomu Tuvajos Austrumos un Ziemeļāfrikā¹, 2011. gada 24. marta rezolūciju par Eiropas Savienības attiecībām ar Persijas līča Sadarbības padomi² un 2014. gada 3. aprīļa rezolūciju par ES stratēģiju attiecībā uz Irānu³,
 - ņemot vērā Reglamenta 123. panta 2. punktu,
- A. tā kā džihādistu ekstrēmistu grupējums Islāma valsts (*IS*) — agrāk pazīstams kā Islāma valsts Irākā un Sīrijā (*ISIS*) — aizvadīto mēnešu laikā ir paplašinājis savus teritoriālos iekarojumus no Sīrijas austrumiem līdz ziemeļrietumu Irākai, ieskaitot Irākas otro lielāko pilsētu Mosulu, kam sekojusi masveidīga Irākas iedzīvotāju nogalināšana un neskaitāmas nežēlības jo īpaši pret jazīdiem, kristiešiem, šiītiem un opozīcijā esošajiem sunnītiem, nežēlīgu šariata likumu piemērošana, sieviešu izvarošana un paverdzināšana, iedzīvotāju piespiešanas atteikties no to reliģiskās pārliecības un šiītu, sūfiju, sunnītu un kristiešu kulta vietu un svētnīcu iznīcināšana;
 - B. tā kā jaunākie *ISIS* nežēlības akti nolūkā izprovocēt starptautiskās sabiedrības dusmas ir videoierakstu izplatīšana, kurā redzama divu amerikāņu un viena britu ķīlnieka nogalināšana;
 - C. tā kā liela daļa sunnītu iedzīvotāju Irākā un Sīrijā ir plaši cietuši no diskriminācijas, atstumšanas, cilvēktiesību pārkāpumiem un cita veida rupjiem pārkāpumiem, ko veikušas Irākas un Sīrijas iestādes, drošības spēki un ar valdību saistīti kaujinieki, un tas var izskaidrot, kāpēc daļa ilūzijas zaudējušo sunnītu iedzīvotāju pacieš vai pat atbalsta *ISIS* ietekmes palielināšanos;
 - D. tā kā *IS* ir izdevies uzspiest savas valstiskās struktūras to kontrolētajās teritorijās un 2014. gada 29. jūnijā kustība paziņoja par kalifāta atjaunošanu, jo tai bija izdevies nodrošināt nozīmīgus ienākumu avotus ar banku un uzņēmumu izlaupīšanu kontrolētajās teritorijās, pārņemot kontroli pār sešiem naftas laukiem Sīrijā, tostarp Sīrijas lielāko naftas ieguves iekārtu — *al-Omar* naftas lauku, kas atrodas tuvu Irākas robežai, un saņemot līdzekļus no turīgiem naudas devējiem, jo īpaši Saūda Arābijā, Katarā, Kuveitā un Apvienotajos Arābu Emirātos;
 - E. tā kā *IS* straujā ietekmes palielināšanās parādīja, cik vāja ir Irākas un kurdu armija, un jo īpaši Irākas iestādes, kuras posta korupcija, sektantisms un premjerministra *Nuri al-Maliki* valdības īstenotā ekskluzīvisma politika, kas daudzējādā ziņā veicinājusi Irākas sunnītu minoritātes un citu minoritāšu ievērojamo atsvešināšanos;
 - F. tā kā *Bashar al-Assad* režīms Sīrijā ir apzināti sekmējis reliģiskās polarizācijas procesu kā savas izdzīvošanas stratēģiju; tā kā šis process ir aktivizējis slēpto un līdz šim lielā mērā apspiesto kopienu savstarpējo spriedzi, jo īpaši starp valdošo alavītu mazākumu un

¹ Pieņemtie teksti, P7_TA(2014)0207.

² Pieņemtie teksti, P7_TA(2011)0109.

³ Pieņemtie teksti, P7_TA(2014)0339.

valsts sunnītu musulmaņu vairākumu; tā kā reliģisko grupu pretrunas vēl vairāk saasina reģionālo dalībnieku iesaistīšanās, jo īpaši no Persijas līča valstīm, un džihāda un ārvalstu ekstrēmistu grupu dalība konfliktā;

- G. tā kā kurdu reģiona valdības militārās vienības 2014. gada jūnija vidū pārņēma kontroli pār etniski daudzveidīgo Kirkūkas pilsētu, tādējādi vēl vairāk paplašinot kontroli pār apstrīdēto un ar naftu bagāto teritoriju Kirkūkas provincē, un tā kā kurdu valdība jūnijā paziņoja par plāniem rīkot kurdu iedzīvotāju referendumu, lai iegūtu neatkarību no Irākas, kas gan vēlāk tika atlikts, lai „veltītu centienus jaunas Irākas valdības veidošanai” un *IS* uzbrukuma atvairīšanai;
- H. tā kā pēc *Nouri al-Maliki* atkāpšanās no amata savus pienākumus 8. septembrī sāka pildīt jauna, iekļaujošāka valdība jaunā ministru prezidenta *Haider Al-Abadi* vadībā, kaut arī vakanti vēl arvien ir divi svarīgie iekšlietu un aizsardzības ministra posteņi;
- I. tā kā ir ziņojumi, ka tūkstošiem ārvalstu kaujinieku, tostarp daudzi no ES dalībvalstīm, ir pievienojušies *IS* grupējumam; tā kā vairākas valdības, jo īpaši Vācijas, Francijas, Apvienotās Karalistes, Tunisijas un Krievijas valdības veic juridiskus un drošības pasākumus, lai aizliegtu ar *IS* un citām islāma ekstrēmistu grupām saistītas darbības; tā kā Apvienotās Karalistes un Nīderlandes valdības ir paziņojušas par savu nodomu atņemt pasēs tiem pilsoņiem, kuri atgriežas savās valstīs pēc pievienošanās *IS*; tā kā 24. septembrī ANO Drošības padome apspriedīs ASV rosinātu rezolūciju par šo jautājumu;
- J. tā kā Turcijas valdība beidzot piekritusi pastiprināt robežkontroli ar Sīriju, lai mēģinātu novērst turpmāku kaujinieku pievienošanos *IS*; tā kā *IS* tieši apdraud Turciju, jo kopš jūnija kā ķīlniekus tur Turcijas konsulāta Mosulā 49 darbiniekus, to vidū ģenerālkonsulu;
- K. tā kā visā pasaulē sunnītu līderi nosoda *IS* rīcību kā neatbilstošu islāmam;
- L. tā kā *IS* ietekmes palielināšanās ir radījusi katastrofālu humanitāro krīzi, miljoniem cilvēku dodoties bēgļu gaitās, jo īpaši uz Kurdistānas autonomo reģionu, un viņi papildina jau tā miljoniem lielo Sīrijas kara dēļ pārvietoto personu skaitu; tā kā ES turpina paplašināt humāno palīdzību un ir izveidojusi gaisa tiltu starp Briseli un Erbilu;
- M. tā kā dažādi militārie spēki, tostarp kurdu reģionālās valdības un Irākas armijas spēki, kā arī bruņotie grupējumi, tostarp *PKK* un *YPG* kurdu cīnītāji un Irānas atbalstītie šītu kaujinieki mēģina atvairīt *IS* uzbrukumu Ziemeļirākā un Sīrijā, un šos centienus atbalsta ASV aviācijas uzlidojumi;
- N. tā kā ASV prezidents B. Obama ir paziņojis par beztermiņa aviācijas uzlidojumu kampaņu pret *ISIS* kaujiniekiem Sīrijā papildus tai, kura jau tiek veikta Irākā, un aktīvi cenšas panākt atbalstu starptautiskai militārajai koalīcijai; tā kā ir paredzams, ka Francija pievienosies militārajai operācijai Irākā, savukārt vairāku citu valstu valdības, jo īpaši Vācijas valdība, ir paziņojušas par savu nodomu atbalstīt kurdu spēkus ar ieroču piegādēm; tā kā *Bashar al-Assad* režīms ir paudis gatavību pievienoties starptautiskajiem centieniem cīņā ar *ISIS*, vienlaikus pieprasot, ka ar to jāsaskaņo visi uzbrukumi, un nesēn ir veicis aviācijas uzlidojumus *ISIS* pozīcijām;

- O. tā kā 10. septembrī *IS* jautājumam veltītā reģionālā sanāksmē Džidā Bahreina, Kuveita, Omāna, Katara, Saūda Arābija, AAE, Ēģipte, Irāka, Jordānija un Libāna parakstīja kopīgu komunikē ar ASV, piekrītot dažādos aspektos pievienoties koordinētai militārai kampaņai pret *ISIS* un veikt virkni pasākumu cīņā pret terorismu, tostarp apturot ārvalstu kaujinieku plūsmu caur kaimiņvalstīm, nepieļaujot *ISIS* un citu teroristu grupu finansēšanu un vēršoties pret džihādistu ideoloģiju,
1. nosoda zvērības, ko *ISIS* draudējusi veikt vai veikusi pret dažādām iedzīvotāju grupām, kuru uzskati atšķiras no *ISIS*, pirmām kārtām visām reliģiskajām un etniskajām minoritātēm, piemēram, kristiešiem, jazīdiem, šabakiem un turkmēņiem, taču arī šiītiem un sunnītiem; nosoda *ISIS* veiktās divu amerikāņu žurnālistu un britu palīdzības darbinieka atbaidošās slepkavības;
 2. uzskata, ka starptautiskās sabiedrības efektīvai atbildei uz *ISIS* zemisko rīcību un šīs kustības raksturu ir nepieciešama vienots, iekļaujošs un stratēģisks rīcības plāns, kam pamatā ir starptautisko tiesību ievērošana; šajā sakarībā atgādina par postošajām un ilgtermiņa sekām, ko radīja morālo, juridisko un ģeopolitisko principu neievērošana avantūristiskajās darbībās pēc 11. septembra notikumiem; uzsver, ka nelikumīgas vai tiesiski apšaubāmas ārējas pretterorisma operācijas, tostarp Pakistānā, Somālijā un Jemenā, jo īpaši ar aviācijas uzlidojumu palīdzību, ir novedušas pie nepieņemamiem upuriem un vietējo iedzīvotāju turpmākas radikalizācijas;
 3. uzsver, ka *ISIS* pirmām kārtām ir sekas, nevis cēlonis pašreizējiem satricinājumiem, kas piemeklējuši Tuvos Austrumus un citus reģionus; aicina ES un citus starptautiskos līderus noteikt *ISIS* rašanās patiesos sociāli ekonomiskos, kultūras un politiskos iemeslus un pievērsties to risināšanai; uzsver, ka *ISIS* attīstību sekmējuši ieilguši cilvēktiesību pārkāpumi un nesodāmība, nepotisks kapitālisms, plaši izplatīta korupcija, sektantisms, atstumtība un diskriminācija, kas skar veselas iedzīvotāju grupas, jo īpaši sunnītus, kā arī jau ilgstoši pieredzētas ārējas manipulācijas un iejaukšanās, kurās iesaistīti gan reģionāli, gan Rietumus pārstāvoši dalībnieki;
 4. atzīmē, ka *IS* organizācija ir ieguvusi valstij līdzīgas spējas un piesaisti, un ir parādība, kas var pārveidot lielu daļu Tuvo Austrumu un citu reģionu atbilstoši tās reakcionārajai un ekstrēmistiskajai programmai;
 5. atzinīgi vērtē Padomes lēmumu sniegt palīdzību apdraudētajiem iedzīvotājiem saskaņā ar ANO noteikto starptautisko principu par pienākumu aizsargāt, jo īpaši Eiropas Civilās aizsardzības mehānisma aktivizēšanu un humānās palīdzības gaisa tiltu, ko izveidojis *ECHO*; prasa sniegt papildu humāno palīdzību konflikta skartajiem iedzīvotājiem, tostarp Sīrijas kurdieš;
 6. tomēr pauž bažas, ka dažu ES dalībvalstu veiktās ieroču piegādes kurdieš vai Sīrijas nemierniekiem rada nopietnas problēmas saistībā ar ES Rīcības kodeksu attiecībā uz ieroču eksportu, kas aizliedz militārā aprīkojuma piegādi krīžu reģioniem; pauž nopietnas bažas, ka šie ieroči varētu nonākt nepareizās rokās un ka visai nepilnīga ir vajadzību novērtēšana un koordinācija starp tos piegādājošām dalībvalstīm;
 7. aicina palielināt finansiālo atbalstu kurdu reģionālajām iestādēm, lai tās varētu tikt galā ar nepieredzēto bēgļu pieplūdumu;

8. uzsver simbolisko nozīmi tam, ka ES 15. augusta lēmumu par Irāku atbalstīja arī visu to valstu valdības, kuras iebilda pret Irākas karu, un ka ES kopumā ir vēsturisks pienākums pārliecināt Irākas iedzīvotājus, ka ES dalībvalstu nodomi ir vērsti tikai uz viņu miera un fiziskās un garīgās integritātes aizstāvību;
9. atzinīgi vērtē jaunas, iekļaujošākas Irākas valdības neseno izveidi un aicina visas iesaistītās puses savstarpējas cieņas gaisotnē atrisināt provinču konfliktu par ienākumiem no naftas;
10. aicina Irākas valdību un Parlamentu steidzami pārskatīt tiesību aktus un tiesisko praksi, reformēt tiesu sistēmu un drošības struktūras un īstenot iekļaujošu politiku attiecībā uz visiem irākiešiem, lai izbeigtu diskriminācijas politiku, jo īpaši attiecībā uz sunnītu iedzīvotājiem;
11. atzīmē pēc kurdu un Irākas valdības lūguma veiktos ASV spēku militāros triecienus *IS* un uzsver, ka šādiem uzbrukumiem vajadzētu būt stingri ierobežotiem gan laikā, gan attiecībā uz to vienīgo mērķi, proti, apturēt *IS* virzīšanos uz priekšu, un tiem vajadzētu balstīties uz principu, ka militārie līdzekļi jāizmanto kā pēdējais līdzeklis;
12. pauž nožēlu, ka pirms ASV aviācijas uzlidojumiem netika veikti mēģinājumi iegūt tiem ANO apstiprinājumu Drošības padomes rezolūcijas veidā;
13. uzsver, ka Sīrijas gadījumā jebkādas likumīgas, ārējas militārās iejaukšanās veikšanai būtu nepieciešama vai nu *Bashar al-Assad* valdošā režīma vai ANO Drošības padomes piekrišana; uzsver savu pilnīgi noraidošo attieksmi pret iespēju jebkādā veidā sadarboties ar atbaidošo *Bashar al-Assad* režīmu;
14. uzsver gan *Bashar al-Assad* režīma, gan vairāku ārējo spēku, jo sevišķi Saūda Arābijas un Kataras, īpašo atbildību par Sīrijas kara reliģiskās dimensijas pastiprināšanu, līdz ar to veicinot *ISIS* ietekmes pieaugumu; aicina *Bashar al-Assad* režīmu un valstis, kuras to var ietekmēt, uzsākt sarunas par pamieru ar tiem bruņotās opozīcijas grupējumiem, kuri cīnās pret *IS*;
15. turpina paust pārliecību, ka noturīgu mieru Sīrijā un Irākā nevar panākt, ja visu pušu pārstāvji netiks saukti pie atbildības par konflikta laikā pastrādātajiem noziegumiem, jo īpaši tiem, kas veikti reliģiskas vai etniskas piederības dēļ; atkārtoti aicina stāvokli Sīrijā nodot izskatīšanai Starptautiskajai Krimināltiesai un atbalsta visas ierosmes šajā sakarībā;
16. aicina augsto pārstāvi un dalībvalstis mudināt ANO Drošības padomē pārstāvētās ES dalībvalstis ieguldīt visas pūles, lai tiktu atbalstīta Drošības padomes iniciatīva, kas paredz reģionālās stratēģijas izstrādi cīņai pret *IS* un *Al Qaeda* radikālismu, un kurā būtu ņemtas vērā šā reģiona iedzīvotāju intereses;
17. ņemot vērā nopietnās krīzes Tuvajos Austrumos un citur pasaulē, aicina atkārtoti izskatīt iespēju izveidot pastāvīgu ANO miera uzturēšanas karaspēku, kas būtu organizācijas ģenerālsekretāra rīcībā, un kura veidošanu Eiropas Savienībai būtu aktīvi jāveicina;

18. nosoda to valstu un/vai to cilvēku darbības, kuri snieguši ideoloģisku vai materiālu atbalstu *IS* vai citiem islāma ekstrēmistu grupējumiem, jo īpaši Saūda Arābijā, AAE, Katarā un Kuveitā, kā arī Turcijā un Sīrijā; ņem vērā Džidas deklarāciju un aicina visas iesaistītās valstis veikt konkrētus pasākumus, lai apturētu gan valstu, gan privātpersonu sniegtu atbalstu ar *IS* un *Al Qaeda* saistītiem grupējumiem;
19. uzsver to, cik svarīgi ir tieši reģiona valstīm uzņemties vadošo lomu cīņā pret islāma ekstrēmismu, un pauž nožēlu par Irānas nepiedalīšanos Parīzes konferencē;
20. uzstāj, ka ES ir jāveido pašai sava patiesa ilgtermiņa stratēģija attiecībām ar Tuvo un Vidējo Austrumu kaimiņvalstīm, tostarp Irānu;
21. brīdina par nopietno risku meklēt īstermiņa risinājumus un atstāt novārtā uz vērtībām balstītos apsvērumus, kad pret *ISIS* vērstās koalīcijas veidošanas procesā ES sadarbojas ar reģiona autoritārajiem režīmiem, piemēram, Ēģipti vai Saūda Arābiju;
22. turpina paust atbalstu mieram, drošībai un attīstībai, ko izdevies sasniegt kurdū autonomajā reģionā, un norāda, ka panāktais noteikti jā saglabā, kā arī aicina kurdus savas tiesības uz pašnoteikšanos panākt sarunu ceļā;
23. aicina lielākam skaitam bēgļu no Irākas un Sīrijas atļaut uzturēties Eiropā, tostarp jazīdiem, kuri ir īpaši neaizsargāta un bieži vajāta minoritāte; uzskata, ka steidzami būtu jāorganizē starptautiska konference par bēgļu uzņemšanas koordināciju, un ka ES ir jāizveido ārkārtas programma šā mērķa sasniegšanai;
24. ņemot vērā ziņas, ka tūkstošiem eiropiešu pievienojušies *IS* cīnītājiem, aicina veikt politikas izmaiņas ES dalībvalstīs, uzsverot nepieciešamību izstrādāt politikas virzienus cīņai ar ES pilsoņu ekstrēmismu un aktīvai sociālās atstumtības un perspektīvas trūkuma novēršanai, jo īpaši imigrantu otrās un trešās paaudzes vidū; aicina rīkot atklātu kampaņu, lai uzlabotu priekšstatu par islāmu kā Eiropas kultūras neatņemamu sastāvdaļu; šajā sakarībā nosoda vairāku ES valstu valdību nodomu atņemt pilsonību dubultpilsoņiem, kuri šā iemesla dēļ varētu doties atpakaļ uz nemieru vietām Tuvajos Austrumos;
25. turpina paust dziļas bažas par ietekmi, kādu rada ilgstošā un arvien pieaugošā Sīrijas bēgļu klātbūtne kaimiņvalstīs, jo īpaši Jordānijā, Libānā un Turcijā; mudina Eiropas Komisiju un ES dalībvalstis turpināt sniegt būtisku humāno palīdzību iedzīvotājiem, kurus skāris Sīrijas konflikts; pauž nožēlu par ļoti nelielo skaitu Sīrijas bēgļu, kuri pārvietoti uz ES, un aicina dalībvalstis uzņemties lielāku atbildību, jo īpaši aktīvāk nodrošinot aizsardzību;
26. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei/ ES augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, ES dalībvalstu valdībām un parlamentiem, ANO ģenerālsekretāram, ANO un Arābu līgas īpašajam sūtnim Sīrijā un Sīrijas un Irākas valdībām un parlamentiem.